

Rapport quickscan natuurwaarden

Conditionering Prinsenmaat Steenderen

Status van het

document:

Definitief

Datum: 06-03-2025

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Handelsregister 30129769
Quicksan natuurwaarden
Conditionering Prinsenmaat
Steenderen

Projectnummer

51025379

Klant

Waterschap Rijn en IJssel

Auteur

■■■■■■■■■■

Gecontroleerd door

■■■■■■■■■■

Vrijgegeven door

■■■■■■■■■■

Datum

06-03-2025

Versie

D2

Documentreferentie

51025379_Quicksan natuurwaarden_Conditionering_Prinsenmaat_Steenderen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	7
3	Onderzoeksmethodiek	9
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	10
4.1	Vogels	10
4.1.1	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)	10
4.1.2	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd in uitzonderlijke gevallen)	12
4.1.3	Overige broedvogels	13
4.2	Vleermuizen	13
4.3	Overige zoogdieren	14
4.4	Reptielen, amfibieën en vissen	16
4.4.1	Reptielen	16
4.4.2	Amfibieën	17
4.4.3	Vissen	18
4.5	Ongewervelden	19
4.6	Planten	20
4.7	Specifieke zorgplicht	20
5	Toetsing aan soortenbescherming	21
5.1	Broedvogels	21
5.1.1	Jaarrond beschermde broedvogels	21
5.1.2	Algemene broedvogels	21
5.2	Overige zoogdieren	22
5.2.1	Bever en otter	22
5.3	Algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen	22
5.4	Ringslang	23
5.5	Poelkikker	23
5.6	Grote modderkruiper	24
5.7	Overige soort(groep)en	24
6	Toetsing aan gebiedenbescherming	25
6.1	Natura 2000	25
6.2	Natuurnetwerk Nederland	26
7	Houtopstanden	27
8	Samenvatting en conclusies	28
Bijlage		
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	30
	Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000	31
	Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland	33
	Bijlage 3 omgevingswet	34
	8.1.1 Omgevingswet	34
	8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving	35
	8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving	36

1 Inleiding

Sweco heeft van Waterschap Rijn en IJssel opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden binnen het gebied Prinsenmaat te Steenderen.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen systeem gerichte maatregelen binnen de onderzoekslocatie.

De quickscan natuurwaarden heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 11,5 ha) ligt binnen het gebied Prinsenmaat te Steenderen. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een nat gebied, bestaande uit een bosschage (oostelijk deel), rietmoeras (centrale deel) en agrarische weilanden (westelijk deel). Door het gebied heen stroomt de Olburgse Laak, die weer aftakt in meerdere sloten die op de onderzoekslocatie zijn gelegen. Het gebied is ontoegankelijk voor bezoek, waardoor het landschap is verruigt. De weilanden worden echter wel beheerd.

Ten westen van de onderzoekslocatie stroomt de rivier de IJssel, die in verbinding staat met de Olburgse Laak. Ten noorden van het gebied bevindt zich het dorpskern Steenderen. Verder is de onderzoekslocatie omgeven door agrarisch gebied en kleinschalig landschap.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.11 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 Watergang Olburgse Laak.

Figuur 2.4 Noordelijk aanzicht van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.5 Sloot gelegen in het noordelijke deel.

Figuur 2.6 Overgang van bosschage naar rietmoeras, gescheiden door watergangen.

Figuur 2.7 Verruigt rietmoeras.

Figuur 2.8 Verruigt rietmoeras.

Figuur 2.9 Ondergelopen
bosschage.

Figuur 2.10 Ondergelopen
weilanden.

Figuur 2.11 Uit de oevers
getreden watergang.

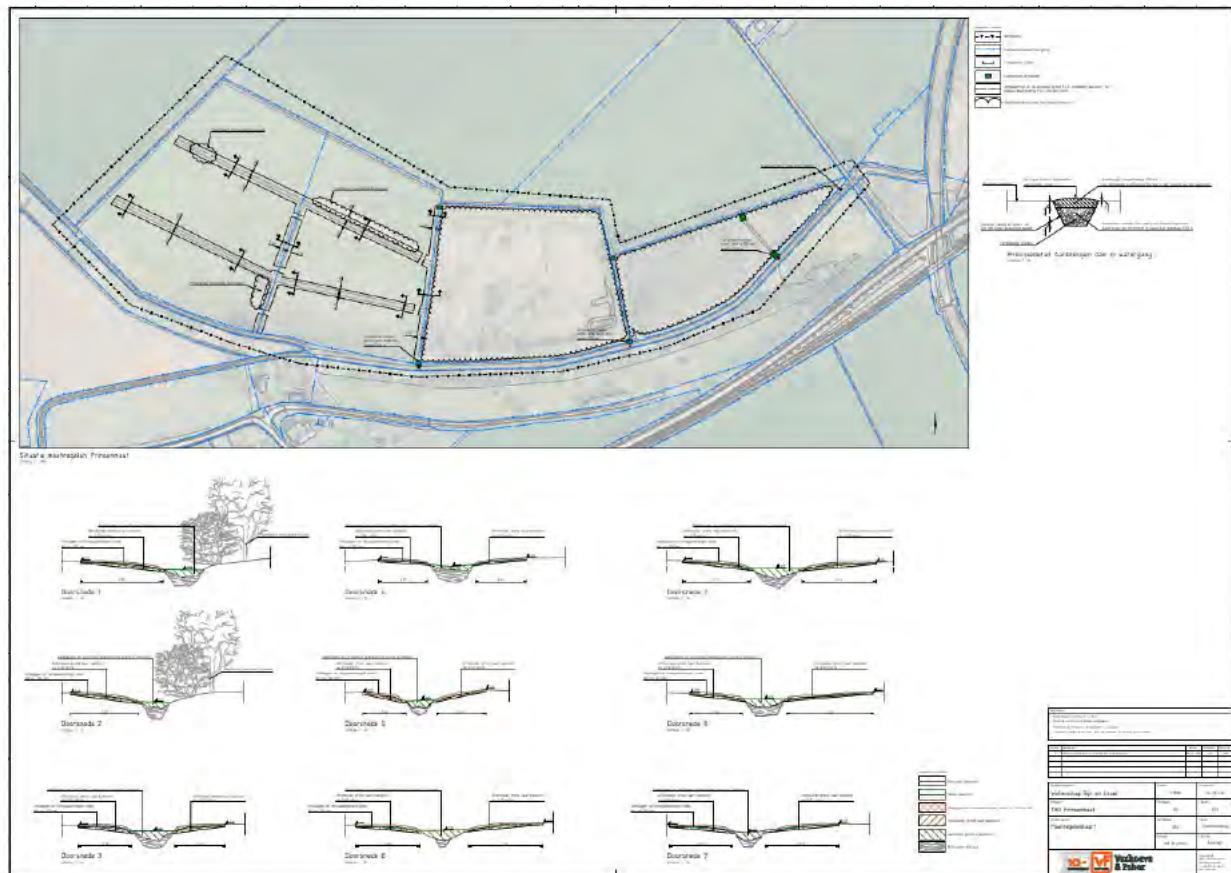
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de waterhuishouding binnen de onderzoekslocatie aan te passen, door systeemgerichte maatregelen toe te passen (zie figuur 2.12 en 2.13). De maatregelen hebben als doel meer water vast te houden binnen het gebied. De volgende werkzaamheden worden onder meer uitgevoerd:

- Het verondiepen van sloten tot een bodemhoogte van 30 centimeter;
- Afdammen van sloten, om de afwatering van het gebied tegen te gaan;
- Verwijderen van duikers;
- Plaatsen van een gerostuw;
- Uitwerken van een verhoogd gewenst streefpeil in de Olburgse Laak.

Figuur 2.12 Voorgenomen ingreep binnen de onderzoekslocatie (Waterschap Rijn en IJssel, 2024).

Figuur 2.13 Uitvoeringsschets van de werkzaamheden op de onderzoekslocatie (Waterschap Rijn en IJssel, 2024).

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 14 januari 2025. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie is er met behulp van een RAVON schepnet gezocht naar amfibieën en vissen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het buitengebied kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, roek, buizerd, havik, wespandief, oehoe, ransuil, sperwer, boomvalk en ooievaar. Van deze soorten kunnen de huismus en de gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten hebben hun nesten in bebouwing, hetgeen niet aanwezig is op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Kerkuil en steenuil

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen de steenuil en kerkuil voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Steenuilen broeden in holtes van bomen, schuren, nissen van gebouwen en speciale nestkasten. Kerkuilen broeden vrijwel uitsluitend in speciale nestkasten. Veelal liggen de nestlocaties van steenuilen en kerkuilen in het buitengebied. Deze soorten foerageren gewoonlijk in open terreinen. De onderzoekslocatie kan mogelijk door deze soorten als foerageergebied gebruikt worden. De voorgenomen ingreep heeft mogelijk een verbetering van het foerageergebied tot gevolg. Daarnaast is er voldoende alternatief aanwezig in de omgeving (graslanden en agrarische percelen). Overtredingen van de Omgevingswet zijn uitgesloten ten aanzien van de steenuil en kerkuil.

Roek

Roeken broeden in grote kolonies in hoge bomen, vaak populieren, gelegen langs snelwegen, treinsporen of kanalen. Ook worden soms kolonies aangetroffen in dorpen. De nesten van roeken zijn relatief groot en slordig gebouwd. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van roeken aangetroffen. De bomen konden gemakkelijk op aanwezigheid van nesten worden geïnspecteerd, vanwege het ontbreken van een bladerdek. Overtredingen van de Omgevingswet zijn uitgesloten ten aanzien van de roek.

Buizerd, havik en wespendif

De buizerd en havik broeden in grote nesten/horsten, vaak in kruinen van hoge bomen aan de rand van een bosrijk gebied. De wespendif bouwt jaarlijks een nest, maar knapt ook oude nesten op. De nesten zijn vaak te vinden in de kruin van hoge loof- en naaldbomen. Tijdens het veldbezoek is een groot nest/horst aangetroffen op de onderzoekslocatie (zie figuur 4.1). Dit nest bevindt zich in de bosschage, op ongeveer 50 meter van een watergang die afgedamd gaat worden. Het nest kan mogelijk in gebruik zijn door een buizerd, havik of wespendif. De voorgenomen ingreep kan mogelijk verstoring van het nest veroorzaken, hetgeen een overtreding van de Omgevingswet betreft. Overtredingen kunnen worden voorkomen ten aanzien van bovenstaande soorten (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.1 Groot nest/horst in de bosschage, behorend tot de onderzoekslocatie.

Ransuil, sperwer en boomvalk

De ransuil en boomvalk broeden met name in oude kraaien- of eksternesten en maken zelf dan ook geen nest. De sperwer keert elk jaar terug naar dezelfde locatie om een nieuw nest te bouwen, dicht tegen de stam van een boom of in hoog struikgewas. Deze soorten bewonen een groot scala aan leefgebieden, variërend van agrarische gebieden tot open bos, bosranden, heide, hoogvenen, maar ook parken, dorpen en stedelijk gebied. De nesten van deze soorten zijn vaak in de kronen van hoge bomen te vinden. De bomen op de onderzoekslocatie en langs de rand van het aangrenzende bosperceel (binnen mogelijke verstoringsafstand van 75 meter) konden, door het ontbreken van een dicht bladerdek, goed onderzocht worden op de aanwezigheid van nesten. Er is een groot nest/horst aangetroffen dat mogelijk gebruikt kan worden door ransuil, boomvalk of sperwer (zie figuur 4.1). De voorgenomen ingreep kan mogelijk verstoring van het nest veroorzaken, hetgeen een overtreding van de Omgevingswet betreft. Overtredingen kunnen worden voorkomen ten aanzien van bovenstaande soorten (zie hoofdstuk 5).

Oehoe

De oehoe komt voor in verscheidene gebieden zoals naaldbossen, gebieden met struikgewas, bos- en grassteppen, heuvelland en middengebergte. De soort heeft zijn nest op richels van bergen en steengroeven, soms gebruikt hij een oud nest van bijvoorbeeld een roofvogel en incidenteel broedt deze soort op de grond. Wanneer de soort een geschikte nestplaats heeft, is deze vele jaren in gebruik. Er zijn geen NDFF-waarnemingen bekend van de oehoe in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Het grote nest/horst op de onderzoekslocatie (zie figuur 4.1) kan mogelijk wel in gebruik zijn door de oehoe. Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen zoals braakballen of uitwerpselen aangetroffen. De voorgenomen ingreep kan mogelijk verstoring van het nest veroorzaken, hetgeen een overtreding van de Omgevingswet betreft. Overtredingen kunnen worden voorkomen ten aanzien van de oehoe (zie hoofdstuk 5).

Ooievaar

Volgens de verspreidingsgegevens van Sovon, ligt het verspreidingsgebied van de ooievaar in de omgeving van de onderzoekslocatie. De ooievaar broedt op hoge locaties zoals telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten, door de mens gemaakte platvormen en soms in bomen. De bomen op de onderzoekslocatie zijn niet geschikt voor de ooievaar om in te broeden. Een nest is vanwege de grootte eenvoudig waar te nemen. Er is geen dergelijk nest waargenomen op de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Omgevingswet kunnen worden uitgesloten ten aanzien van de ooievaar.

4.1.2 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd in uitzonderlijke gevallen)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk hollenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de zwarte kraai. In het buitengebied kunnen dit zijn: patrijs, torenvalk, bosuil en bonte vliegenvanger.

Patrijs

De patrijs is een standvogel van open agrarisch gebied, heidevelden en hoogvenen. De soort heeft zich aangepast aan het leven in kleinschalig agrarisch landschap. Akkerland is het meest in trek, vooral als dit wordt afgewisseld met ruige dijken, slootranden, wegbermen en houtwallen. De onderzoekslocatie is niet geschikt voor deze soort, de onderzoekslocatie bestaat voornamelijk uit watergangen, oevers en natte delen moerasland. Deze soort kan mogelijk wel op de omliggende agrarische percelen voorkomen, deze bieden meer geschikte foerageermogelijkheden en nestgelegenheden.

Torenvalk

De torenvalk broedt voornamelijk in speciale nestkasten, maar maakt ook gebruik van oude nesten van zwarte kraaien en eksters. De bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van een dicht bladerdek, goed onderzocht worden op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten aangetroffen in de bomen op of net buiten de onderzoekslocatie die mogelijk door de torenvalk gebruikt kunnen worden.

Bosuil

De bosuil komt in allerlei landschappen voor, van loof- en naaldbos tot stadsparken en groene woonwijken. Deze soort broedt overwegend in boomholtes, maar ook in nestkasten of incidenteel in ruimtes in gebouwen. De bosschage op de onderzoekslocatie biedt mogelijk geschikte broedgelegenheden voor de bosuil. Er worden geen bomen gekapt, waarbij eventueel aanwezige nesten verloren zouden gaan.

Bonte vliegenvanger

De bonte vliegenvanger komt voornamelijk voor in halfopen loof- en gemengde bossen met een gevarieerde structuur. De bosschages op de onderzoekslocatie biedt mogelijke nestgelegenheden voor deze soort.

Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding op dit punt te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

De beplanting en begroeiing op de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals houtsnip, zanglijster en blauwborst. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd, waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zijn uitgesloten. De bomen op de onderzoekslocatie zijn niet allemaal onderzocht op boomholtes en bieden mogelijk een verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Er worden geen bomen verwijderd, waardoor overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van vleermuizen niet aan de orde is.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot aanwezige bomen in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft het bosperceel en gras- en agrarische percelen in de directe omgeving.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De watergang ten zuiden van de onderzoekslocatie (Olburgse Laak) dient mogelijk als vliegroute voor vleermuizen. Hier zullen echter geen werkzaamheden plaatsvinden. Verstoring van de vliegroute is niet aan de orde.

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, boommarter, eekhoorn, das, bunzing, wezel, hermelijn, bever, otter en waterspitsmuis.

Steenmarter en boommarter

Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Boommarters hebben hun rustplaats vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenrillen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of inrotingsholten en soms in gebouwen aan de rand van een bos. Er zijn geen geschikte nestlocaties voor de boommarter aangetroffen op de onderzoekslocatie. Er zijn voldoende landschapselementen aanwezig waar boommarters of steenmarters hun verblijfplaats kunnen hebben. Echter, betreft het landschap voornamelijk rietmoeras, wat voortdurend onder water staat. Grondgebonden verblijfplaatsen zouden hierdoor permanent onder water staan. Daarnaast heeft de voorgenomen ingreep geen negatieve invloed op eventuele aanwezige verblijfplaatsen in bomen van bovenstaande soorten. Overtredingen van de Omgevingswet kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf, schuilmogelijkheden en de natte omstandigheden, ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassens zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabijgelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de hermelijn niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. De onderzoekslocatie bestaat uit diverse landschapselementen zoals oeverstroken, dichte begroeiing en bosschages. De kleine marterachtigen zijn namelijk sterk gebonden aan landschapselementen die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Er worden echter geen landschapselementen verwijderd of vaste rust- of voortplantingsplaatsen aangetast. Overtredingen van de Omgevingswet zijn niet aan de orde voor kleine marterachtigen.

Bever

De bever heeft zijn leefgebied in de buurt van overgangsgebieden tussen land en water, zoals in moerassen, beken, rivieren en meren de voorkeur genieten. De bever maakt hier zijn eigen verblijfplaats in de vorm van een beverburcht en dam. Daarnaast is de aanwezigheid van (loof)bomen belangrijk, aangezien deze (loof)bomen een belangrijke voedselbron vormen en functies vervullen in het maken van vaste rust- en verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn diverse beversporen aangetroffen in het rietmoeras, behorend tot de onderzoekslocatie (zie figuur 4.2 t/m 4.4). Naast vraatsporen, zijn er ook wissels en zogenoemde glijbanen aangetroffen, die bevers gebruiken om materiaal te verslepen (zie figuur 4.5 en 4.6). Er zijn geen burchten van bevers aangetroffen op de onderzoekslocatie. Wel is er een beverbucht bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Gezien de verse beversporen kan geconcludeerd worden, dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de bever. Overtredingen van de Omgevingswet zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.2 Omgeknaagde boomstam door een bever.

Figuur 4.3 Vraatsporen van een bever.

Figuur 4.4 Gestripte boomstam door een bever.

Figuur 4.5 Wissel van een bever.

Figuur 4.6 Wissel van een bever.

Otter

De otter heeft zijn leefgebied in de buurt van overgangsgebieden tussen land en water, zoals in moerassen, beken, rivieren en meren de voorkeur genieten. De otter heeft zijn dagverblijfplaats veelal in dichte oever vegetaties zoals riet, struwelen en bosschages. De otter markeert zijn territorium ook met zogenoemde spraints of uitwerpselen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of aanwijzingen aangetroffen die mogelijk wijzen op het gebruik door de otter. Echter, zijn verblijfplaatsen of gebruik van de onderzoekslocatie door de otter niet met zekerheid uit te sluiten. Overtredingen van de Omgevingswet zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Waterspitsmuis

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie in een deel van Nederland waar de waterspitsmuis kan voorkomen. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Deze soort komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. De waterspitsmuis komt alleen voor waar bodem bedekkende vegetatie én binnen een straal van 500 meter water aanwezig is. Het rietmoeras en omliggende watergangen zijn sterk begroeid en worden deels gevoed door kwelwater. De onderzoekslocatie biedt geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. De waterspitsmuis maakt of gebruikt een nest van plantaardig materiaal nabij de oever, of gebruikt een oude ratten/muizen hol in de oever van een watergang. Tijdens de voorgenomen ingreep worden echter geen vaste rust- en voortplantingsplaatsen vergraven of aangetast. Het gebied wordt na de ingreep zelfs een nog gunstiger leefgebied voor de waterspitsmuis. Overtredingen van de Omgevingswet zijn niet aan de orde voor de waterspitsmuis.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel, bruine rat en rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen ingrepen echter niet aangetast.

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

4.4.1 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF, kunnen de volgende streng beschermde reptielen hun leefgebied hebben in de omgeving van de onderzoekslocatie: hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang.

Levendbarende hagedis en hazelworm

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor de levendbarende hagedis aanwezig. De hazelworm wordt voornamelijk waargenomen op bos- en heideterreinen, maar maakt daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes. Doordat de onderzoekslocatie niet binnen het kerngebied van de soort valt en het habitat grotendeels onder water staat, is het niet aannemelijk dat er een bestaande populatie aanwezig is. Daarnaast heeft de voorgenomen ingreep geen negatief effect op eventueel incidenteel voorkomende individuen. Overtredingen van de Omgevingswet zijn uitgesloten voor de levendbarende hagedis en hazelworm.

Ringslang

Ringslangen zonnen vaak op dijken of oevers van watergangen, waar ze voornamelijk jagen op amfibieën en soms andere ongewervelde dieren waaronder vis. De watergangen, rietmoerassen en bosschage biedt geschikt habitat voor de ringslang. Verder gebruiken ringslangen takkenhopen, composthopen en bladhoppen, samen broedhopen genoemd, als voortplantings- en overwinteringshabitat. Er zijn geen geschikte broedhopen aangetroffen op de onderzoekslocatie. Mogelijk voorkomende ringslangen kunnen verwond raken tijdens de voorgenomen ingreep. Overtredingen van de Omgevingswet zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.4.2 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in het deel van Nederland waar de onderzoekslocatie ligt, de volgende soorten te verwachten: kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker, poelkikker, heikikker, meerkikker, rugstreeppad, knoflookpad en kamsalamander.

Poelkikker

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden, maar ook steeds vaker in agrarische kleipolders met kwel, laagveen en binnen ruderaal terrein. De onderzoekslocatie biedt mogelijk geschikt habitat voor de poelkikker. De sterk begroeide watergangen bieden geschikt voortplantingswater en er is voldoende beschutting aanwezig dat als landhabitat kan dienen voor de poelkikker. De voorgenomen ingreep kan een tijdelijke verstoring van het voortplantingswater veroorzaken, nader onderzoek wordt noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 5).

Heikikker

De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De heikikker is duidelijk een cultuur vliedende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Daarnaast komt de soort voor in kleine geïsoleerde wateren en in sloten. De onderzoekslocatie bevindt zich in een gebied dat voornamelijk bestaat uit kleigrond. Er zijn geen geïsoleerde poelen aanwezig. Het water staat verbonden met de omliggende sloten van agrarisch gebied. Hierdoor is uitspoeling van meststoffen te verwachten, waardoor de waterkwaliteit te slecht is voor heikikker. Het voorkomen van de heikikker is op de onderzoekslocatie redelijkerwijs uitgesloten.

Rugstreeppad

De rugstreeppad heeft zijn verspreidingsgebied in de omgeving van de onderzoekslocatie. De pad geeft zijn voorkeur aan hoge natuurlijke of door de mens ingebrachte dynamiek, zoals braakliggende terreinen, zandgroeven en uiterwaarden. Het is een echte pionierssoort die haar eitjes legt in tijdelijke stilstaande wateren. De watergangen op de onderzoekslocatie staan permanent onder water en de oevers en omgeving zijn ruig begroeid. De akkers worden intensief beheerd en er is geen vergraafbare zand aanwezig voor de rugstreeppad. De onderzoekslocatie vormt geen leefgebied voor de rugstreeppad en kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Overtredingen van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Knoflookpad

De knoflookpad is gebonden aan de stroomdalen van beken en rivieren in het oosten en zuidoosten van Nederland. Het is een bedreigde soort, die maar op een paar plekken voorkomt. De soort heeft de voorkeur voor agrarisch gebied, ruderaal terrein, rivierduintjes en halfnatuurlijke graslanden. Een absolute voorwaarde voor deze soort, die grotendeels ondergronds leeft, is de aanwezigheid van open zandplekken of akkers omringd door vegetatie. Het zand op deze plekken moet daarnaast goed vergraafbaar zijn. Er zijn geen dergelijke zandplekken op de onderzoekslocatie aangetroffen. Het voorkomen van de knoflookpad op de onderzoekslocatie is redelijkerwijs uitgesloten.

Kamsalamander

Voor de kamsalamander bestaat het voortplantingsbiotoop voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande geïsoleerde wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De kamsalamander is afhankelijk van deze onderwatervegetatie voor de eiafzet. De poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. Op de onderzoekslocatie zijn geen geïsoleerde wateren aanwezig en een dergelijk leefgebied is niet aan de orde. Overtredingen van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Provinciaal vrijgestelde soorten

Voor de te verwachten algemene soorten, zoals bruine kikker, gewone pad en meerkikker, geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Omgevingswet, waardoor een omgevingsvergunning bij verstoring niet noodzakelijk is. Echter bij ingrepen aan de watergangen dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht voor deze soorten (zie hoofdstuk 5).

4.4.3 Vissen

Er zijn slechts enkele zoetwatervissoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. De watergangen rond de onderzoekslocatie worden door de ingreep op de onderzoekslocatie mogelijk lichtelijk aangetast, waardoor het zaak is om aan de zorgplicht te voldoen voor algemeen voorkomende vissen (zie hoofdstuk 5).

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper heeft zijn verspreidingsgebied in de omgeving van de onderzoekslocatie. Het is een vissoort die zijn oorspronkelijk leefgebied heeft in overstromingsgebieden en tegenwoordig ook in agrarische sloten, moerassen en vennen. Het habitat bestaat uit ondiep water met een dikke gezonde modderlaag, bestaande uit organisch materiaal. Daarnaast dient er veel ontwikkelde watervegetatie aanwezig te zijn voor ei afzet en verstoppplaatsen. Op de onderzoekslocatie zijn watergangen met een sterk ontwikkelde watervegetatie aanwezig die regelmatig overstromen (zie figuur 4.7). De watergangen bieden geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper. Aangezien de voorgenomen ingreep watergangen gaat dempen zijn overtredingen van de Omgevingswet niet te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.7 Ondiepe sloot met sterke plantengroei.

4.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit NDFF geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie op grond van verspreidingsgegevens uit te sluiten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. De onderzoekslocatie ligt in het verspreidingsgebied van de volgende beschermde vlindersoorten: grote vos, teunisbloempijlstaart, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, iepenpage en sleedoorpage. Er zijn geen waardplanten van deze vlindersoorten aangetroffen op de onderzoekslocatie. Daarnaast heeft de ingreep geen negatief effect op het leefgebied voor deze soorten. Overtredingen van de Omgevingswet zijn niet aan de orde.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

4.6 Planten

De onderzoekslocatie bestaat uit gras (weiland), moerassoorten en loofbomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem matig voedselrijk, neutraal en vochtig tot nat is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn er geen Rode Lijst soorten in de afgelopen 3 jaar waargenomen. Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Buizerd, havik, wespendif, ransuil, sperwer, boomvalk en oehoe

De buizerd, havik, wespendif, ransuil, sperwer, boomvalk en oehoe en hun leefgebied zijn beschermd volgens artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De soorten staan tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van bovenstaande roofvogels zijn het hele jaar beschermd.

Voor de werkzaamheden aan de watergangen geldt dat er geen verstoring van jaarrond beschermde nesten mag plaatsvinden. De nesten mogen niet binnen 75 meter van de invloedssfeer van de werkzaamheden komen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de broedperiode van deze roofvogels, vindt er geen verstoring tijdens de kwetsbare periodes plaats. Het broedseizoen van bovenstaande roofvogels loopt van februari t/m augustus. Indien de werkzaamheden wel binnen het broedseizoen uitgevoerd gaan worden, dient aanvullend onderzoek aan te tonen welke functie het nest heeft voor eventueel streng beschermde vogels.

5.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

5.2 Overige zoogdieren

5.2.1 Bever en otter

De bever en otter zijn beschermde inheemse diersoorten en tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang, die strikt moeten worden beschermd. De bever en otter worden ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern.

De voortplantingsplaats van de bever is de burcht waarin de soort zijn jongen ter wereld brengt en waar de jongen groot gebracht worden. De voortplantingsplaats van de otter zijn vaak holten en plekken in oevers, waar de jongen worden groot gebracht. In de context van de Omgevingswet moet onder de voortplantingsplaats en rustplaats ook de functionele leefomgeving van die plekken worden begrepen, voor zover het functioneren van die plekken als zodanig daarvan afhankelijk is. Alle activiteiten die het voortplantingssucces negatief beïnvloeden of teniet doen leiden tot een overtreding van artikel 11.46, eerste lid, (Bal).

Overtreding van dit artikel is aan de orde wanneer de burcht en/of verblijfplaats negatief beïnvloed wordt, maar ook wanneer het gebied waarin de burcht en/of verblijfplaats van de bever en otter is aangetroffen vernietigd of aangetast wordt of wanneer de kwaliteit daarvan zodanig verslechtert, waardoor de burcht en/of verblijfplaats niet meer zijn functie van voortplantingsplaats of vaste rust- of voortplantingsplaats kan vervullen (BIJ12, 2017).

De bever maakt gebruik van de onderzoekslocatie om voedsel te zoeken. De otter maakt mogelijk gebruik van de onderzoekslocatie. Hierbij maken de soorten (mogelijk) gebruik van de watergang rond en binnen het terrein. De watergangen die gebruikt worden door de bever worden in het kader van de planvorming niet gedempt. Van directe aantasting van voedselhabitat is daarom geen sprake. Het gebied zal zelfs nog beter geschikt zijn voor de bever en otter na de realisatie van de werkzaamheden. Indirecte aantasting van leefgebied kan aan de orde zijn als de bever en otter het gebied vermijden als gevolg van verstoring. Bevers en otters zijn nacht actieve dieren, verstoring is alleen aan de orde bij nachtelijke activiteit van mensen of aanwezigheid van licht langs de watergangen. Daarom dienen de werkzaamheden overdag plaats te vinden en mag er geen (kunstmatig) licht worden gebruikt.

5.3 Algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van machinaal gebruik binnen de onderzoekslocatie, kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden aangetast. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode september t/m oktober. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Om aan de zorgplicht te voldoen, worden de werkzaamheden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

Aangezien een quickscan over het algemeen geen document is dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt geraadpleegd, wordt aanbevolen om voor de werkzaamheden een separaat ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

5.4 Ringslang

De ringslang is beschermd volgens artikel 11.54, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het is daardoor verboden de soorten te vangen of te doden. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De ringslang zal geen vaste verblijfplaats op de onderzoekslocatie hebben, echter door het incidenteel voorkomen van deze soort dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden om doden en verwonden van individuen tijdens de werkzaamheden te voorkomen.

5.5 Poelkikker

De poelkikker is beschermd volgens artikel 11.46, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het is daardoor verboden de soorten te vangen, verstoren of te doden. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen eventueel voorkomende poelkikkers worden verwond of gedood door machinaal gebruik. Aanvullend onderzoek wordt noodzakelijk geacht. Onderzoek wordt in de periode mei – half juli uitgevoerd, waarbij tenminste twee veldbezoeken worden gedaan.

5.6 Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is beschermd volgens artikel 11.54, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het is daardoor verboden de soorten te vangen of te doden. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Door de voorgenomen werkzaamheden worden verscheidene watergangen gedempt, dit heeft negatieve gevolgen voor het leefgebied van deze soort. Aanvullend onderzoek wordt noodzakelijk geacht, om te bepalen of het plangebied beschermde functies voor de grote modderkruiper biedt. Onderzoek wordt in de periode maart tot en met juni uitgevoerd. Dit kan via verscheidene methodes (eDNA en/of elektrovisserij), de beste methode moet door een ter zake kundige ecoloog vastgesteld worden.

5.7 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 Toetsing aan gebiedenbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Rijntakken, bevindt zich op circa 900 meter afstand ten westen van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

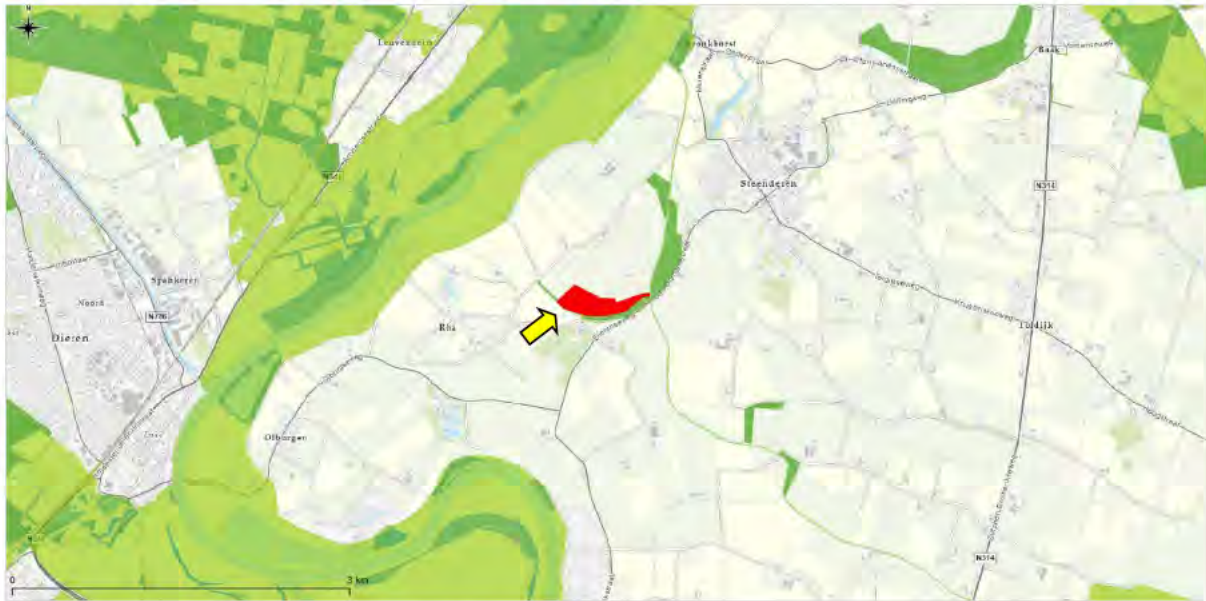

Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de werkzaamheden op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de vergunningplicht 'Natura 2000-activiteit' ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt deel uit van het Natuurnetwerk. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gelegen binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf.

Het deel van de GNN waar de onderzoekslocatie binnen valt is deelgebied 22 Bronkhorst en IJsselmeanders. De kernkwaliteiten die bij dit deelgebied horen zijn:

- Binnendijs oeverwallenlandschap met oude IJsselmeanders met moerasbos, moeras en nat schraalland.
- Het stadje Bronkhorst en kleine dorpen; akker- en weidebouw.
- Slotheuvel Bronkhorst met bijzondere flora.
- De ecologische verbindingszone Baakse Beek (modellen das, kamsalamander en winde) verbindt de meander in de Bakervwaard met de IJssel en de landgoederen Graafschap.
- De Grote Beek loopt door de meander van de Vreekolk en verbindt deze met de IJssel en de landgoederen bij Keppel (model winde).
- Leefgebied steenuil.
- Cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de IJsselmeanders, landgoed Bronkhorst, oude ontginningen en kavelpatronen, singels en boerderijen.
- Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir.

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen deze kernkwaliteiten niet in het geding komen en mogelijk zelfs verbeterd worden. Het planvoornemen leidt niet tot een wijziging van de bestemming of het gebruik van het onderdeel van het Natuurnetwerk. Aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN is niet aan de orde.

7 Houtopstanden

In art. 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Er worden geen bomen gekapt op de onderzoekslocatie. Er worden hiermee geen overtredingen begaan voor houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 (Bal). Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Waterschap Rijn en IJssel een quickscan natuurwaarden uitgevoerd in het gebied Prinsenmaat te Steenderen.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen systeemgerichte maatregelen binnen de onderzoekslocatie.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens de waterhuishouding binnen de onderzoekslocatie aan te passen, door systeemgerichte maatregelen toe te passen. De maatregelen hebben als doel meer water vast te houden binnen het gebied.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschiedt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsverg unning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broe dvog els	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	Verstoring van nest/horst kan voorkomen worden door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dit binnen het broedseizoen gebeurt, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn.
Vleer muiz en	verblijfplaat sen	ja	nee	nee	nee	-
	foerageerge bied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	Werkzaamheden overdag uitvoeren, om verstoring van de bever en otter te voorkomen. Daarnaast dient er geen (kunstmatig) licht te worden gebruikt. Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemeen voorkomende zoogdieren en werken middels een ecologisch werkprotocol.
Amfibieën		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar poelkikker noodzakelijk. Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën en werken middels een ecologisch werkprotocol.

Soortgroep	Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Reptielen	ja	mogelijk	nee	nee	Werken middels een ecologisch werkprotocol ten behoeve van de ringslang.
Vissen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper noodzakelijk. Werken middels een ecologisch werkprotocol ten behoeve van algemene vissen.
Overige soortgroepen	nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	900 m	mogelijk	ja	mogelijk	Stikstofberekening middels AERIUS-calculator.
Natuurnetwerk Nederland	ja	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

De voorgenomen ingreep betreft hooguit een verstorend effect op bovenstaande beschermde soorten, waarbij mogelijk het leefgebied ten tijde van de inspanning wordt verstoord. Overtreding van de Omgevingswet kan op meerdere punten worden voorkomen door te werken buiten de kwetsbare periode van beschermde broedvogels, zoogdieren, amfibieën en vissen. Dit houdt concreet in dat er overdag gewerkt wordt in de periode september en oktober. De werkzaamheden dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol en kenbaar bij de uitvoerder te worden gemaakt, om doden en verwonden van voorkomende soorten in het plangebied te voorkomen.

Daarnaast zal een aanvullend onderzoek naar de poelkikker en grote modderkruiper noodzakelijk zijn, dat moet uitwijzen of de onderzoekslocatie onderdeel is van het functioneel leefgebied van deze streng beschermde soorten. Aanvullend onderzoek kan worden uitgevoerd in de periode mei t/m half juli voor de poelkikker en maart t/m juni voor de grote modderkruiper.

Een stikstofberekening wordt noodzakelijk geacht, om de impact die de werkzaamheden hebben op beschermde gebieden te toetsen.

Bijlage

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Steenderen, Gelderland, periode 2019-2024. NDFF. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdierverseniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>

Provinciale bronnen

Provincie Gelderland (2021, maart). Planoviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op 14 januari 2025 Van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-qc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-qc08_733.pdf.

Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 omgevingswet

8.1.1 Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.